

Ekonominė ir socialinė taryba

Regionas: Visuotinis. 2020 m.
Rugsėjo xx d.

Originalo kalba: Anglų

Europos ekonominė komisija

Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais Šalių susirinkimas

Atitikties komitetas

Šešiasdešimt septintas susirinkimas

Ženeva (nuotolinis), 2020 m. Liepos 6-10 dienomis

Punktas Nr. 12 preliminarioje darbotvarkėje

Šešiasdešimt septintojo Atitikties komiteto susirinkimo ataskaita

Priedas

Pareiškimas dėl Orhuso konvencijos taikymo COVID-19 pandemijos ir ekonomikos atstatymo laikotarpiu

Priimta 2020 m. rugsėjo 2 d.

Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais atitikties komitetas (Orhuso konvencija), *Išreiškia susirūpinimą dėl Šalių Konvencijos taikymo COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu;*

Pažymi, kad konvencijos tikslas yra „padėti apsaugoti kiekvieno dabartinės ir būsimų kartų žmogaus teisę gyventi sveikatai nekenksmingoje ir gerovę užtikrinančioje aplinkoje“ (Konvencijos 1 straipsnis);

Taip pat pažymi, kad Komiteto tikslas yra “skatinti ir gerinti Konvencijos atitiktį” (Šalių susitikimo sprendimo I/7 konstatuojamoji dalis);

Priima šį pareiškimą dėl Konvencijos taikymo COVID-19 pandemijos laikotarpiu:

A. Bendro pobūdžio klausimai

1. Komitetas susirūpinęs, kad Šalys gali mėginti įvesti ir pateisinti Konvencijoje užtikrintų teisių apribojimus dėl COVID-19 pandemijos arba poreikio greitai atstatyti pandemiją smarkiai paveiktą ekonomiką.
2. Komitetas palankiai vertina konstruktyvų dalies Šalių požiūrį, ieškant būdų užtikrinti Konvencijos reikalavimus COVID-19 pandemijos laikotarpiu, ir kreipiantis į Komitetą dėl rekomendacijų šiuo klausimu. Komitetas ragina Šalis mokytis iš geros praktikos laikantis Konvencijos standartų COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu ir kviečia jas kreiptis į Komitetą dėl rekomendacijų šiuo klausimu. Komitetas yra pasirengęs padėti šalims šiuo klausimu.
3. Konvencijoje numatytos teisės yra esminės demokratinėje visuomenėje ir skatina teisinės valstybės principus ir pagarbą žmogaus teisėms.
4. Komitetas pabrėžia, kad net ir tokios krizės kaip COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo atveju, Konvencijoje nurodytos privalomosios teisės negali būti sumažintos arba apribotos. Jeigu nustatyta tvarka dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais užtikrinimo negali būti taikoma, bet kokios alternatyvios priemonės turi atitikti Konvencijoje numatytus reikalavimus.
5. Komitetas primena Šalims, kad bet koks nusižengimas, užtikrinant prieigą prie teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus pagal Konvenciją COVID-19 pandemijos arba po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu, gali būti užginčytas visuomenės narių, pagal Konvencijos 9 straipsnio nuostatas.
6. Komitetas taip pat primena Šalims, kad dėl bet kokio nusižengimo, užtikrinant prieigą prie teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus pagal Konvenciją COVID-19 pandemijos arba po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu, galima kreiptis į Komitetą, pranešti arba teikti jam susijusią informaciją pagal Šalių susitikimo I/7 sprendimą .

B. Bendri įsipareigojimai

Aiški, skaidri ir nuosekli struktūra – 3 straipsnio 1 dalis

7. Visuomenės nariams nurodytos galimybės dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais COVID-19 pandemijos arba po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu, turi būti išdėstytos aiškiai, skaidriai ir nuosekliai struktūra. Įsipareigojimas užtikrinti nuoseklią struktūrą reiškia, kad minėtosios galimybės negali būti sumažintos ir turi atitikti galimybes, visuomenei prieinamas įprastomis sąlygomis. Vykdamas šį įsipareigojimą, valdžios institucijoms ir teismams gali tekti imtis papildomų priemonių, siekiant užtikrinti, kad visuomenės nariai nenukentėtų, įgyvendindami savo teises, numatytas Konvencijoje.

Pagalba ir rekomendacijos visuomenei – 3 straipsnio 2 dalis

8. COVID-19 pandemijos arba po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu, Šalių valdininkai ir jų valdžios institucijos turės skirti daugiau pastangų ir laiko, siekiant suteikti pagalbą ir rekomendacijas visuomenės nariams bei paaiškinti, kokiais būdais jie gali siekti teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais. Tai ypač svarbu tais atvejais, kai reglamentai arba praktika yra taikoma tik laikinai, užtikrinant Konvencijoje numatytas teises.

Negali būti bausmių, persekiojimo arba priekabiavimo – 3 straipsnio 8 dalis

9. Komitetas pabrėžia, kad reikalavimas kiekvienai Šaliai užtikrinti, kad asmenys, kurie naudojami savo teisėmis pagal Konvenciją, nebūtų baudžiami, persekiojami arba prie jų nebūtų priekabiavama dėl jų dalyvavimo, būtų vienodai taikomas visiems Konvencijos aspektams COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu.

Negali būti jokios diskriminacijos – 3 straipsnio 9 dalis

10. COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu gali prireikti specialių priemonių, siekiant užtikrinti, kad užsienio piliečiai gautų prieigą prie informacijos, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nediskriminuojami dėl pilietybės, tautybės arba gyvenamosios vietos. Tai ypač svarbu tais atvejais, kai jų siekis gauti prieigą prie informacijos, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus gali turėti tarptautinį poveikį.

C. Specifiniai įsipareigojimai

Prieiga prie informacijos - 4 ir 5 straipsniai

11. Komitetas pabrėžia, kad reikalavimai užtikrinti prieigą prie informacijos yra vienodai taikomi tiek COVID-19 pandemijos metu, tiek po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu. Tai apima nustatytų terminų laikymąsi ir atsisakymų taikymą tik konkrečioms 4 straipsnyje numatytoms situacijoms, tuo pat metu tiriant atsisakymo motyvus ir atsižvelgiant į viešųjų interesų tenkinimą, atskleidus informaciją, ir į tai, ar pateikiama informacija yra susijusi su emisijomis į aplinką.

12. Nors 5 straipsnyje nurodytas įsipareigojimas rinkti ir skleisti informaciją apie aplinkosaugą vienodai galioja COVID-19 pandemijai ir po jos einančiam ekonomikos atstatymo laikotarpiui, Komitetas primena Šalims, kad tokia informacija apima ir informaciją apie pačią pandemiją, kai ji prilyginama aplinkosaugos informacijai, kaip apibrėžta Konvencijos 2 straipsnio 3 dalyje.

Dalyvavimas priimant sprendimus – 6–8 straipsniai

13. Komitetas pabrėžia, kad reikalavimai užtikrinti visuomenės dalyvavimą, priimant sprendimus bet kokia forma pagal Konvenciją, yra vienodai taikomi tiek COVID-19 pandemijos metu, tiek po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu.

14. Komitetas primena Šalims apie bendrą įsipareigojimą pasirūpinti efektyviu visuomenės dalyvavimu priimant sprendimus pagal Konvencijos 6–8 straipsnius. Įsipareigojimas užtikrinti galimybes visuomenės nariams efektyviai dalyvauti yra esminis kriterijus, pagal kurį turėtų būti vertinami visi pagal Konvenciją taikomi visuomenės dalyvavimo procedūros elementai, ir jis turi būti vienodai taikomas visoms visuomenės dalyvavimo procedūroms, atliekamoms COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu.

Teisė kreiptis į teismus – 9 straipsnis

15. Komitetas pabrėžia, kad 9 straipsnyje numatyti reikalavimai, siekiantys užtikrinti galimybę kreiptis į teismą dėl prašymų pateikti informaciją pagal 4 straipsnį ir sprendimų, veiksmų arba aplaidumo, kuriems taikomos 6 straipsnio nuostatos bei bet kokių privačių asmenų arba valdžios institucijų veiksmų arba aplaidumo, prieštaraujančių nacionalinės teisės nuostatoms, susijusioms su aplinkosauga, turi būti vienodai taikomi COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu.

16. Komitetas primena Šalims, kad reikalavimai procedūrų peržiūrai numato tinkamas ir veiksmingas priemones, įskaitant laikinas apsaugos priemones, ir yra sąžiningi,

teisingi, atliekami laiku, nėra pernelyg brangūs, ir yra vienodai taikomi visų procedūrų peržiūrai COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu.

D. Išvados

17. Komitetas pabrėžia, kad Konvencija visapusiškai taikoma COVID-19 pandemijos ir po jos einančio ekonomikos atstatymo laikotarpiu, o Konvencijoje nurodytos privalomosios teisės negali būti sumažintos arba apribotos. Todėl Šalys negali pateisinti jokių Konvencijoje numatytų teisių apribojimų, besiremiamos COVID-19 pandemija arba poreikiu greitai atstatyti pandemijos smarkiai paveiktą ekonomiką. Bet kokios alternatyvios priemonės, skirtos pagal Konvenciją numatytoms teisėms įgyvendinti COVID-19 pandemijos arba ekonomikos atstatymo metu, turi visiškai atitikti Konvencijoje nustatytus reikalavimus.